

REKENINGKUNDE

GRAAD 12

HERSIENING 2025

KWARTAAL 2

Oplossings

Kwartaal 2-onderwerpe:

- Voorraadwaardasie
- Vaste Bates
- Kosterekeninge/Vervaardiging
- Versoenings

TOETS JOU KENNIS

VOORRAADWAARDASIE

1.1	Spesifieke identifikasie ✓		
1.2	EIEU ✓		(3)
1.3	Geweegde gemiddelde ✓		
2.	Beginvoorraad ✓ [+ Aankope] ✓ [- terugsendings] ✓ [- Items verkoop (Verkope)] ✓ [- Eindvoorraad] ✓ <i>(teken moet korrek wees)</i>		
3.1	<u>Koste v Verkope</u> ✓ Gem Voorraad <i>[Gem voorraad = ½ (Beginvoorraad + Slotvoorraad)]</i>		(1)
3.2	<u>Bruto wins</u> x 100 ✓ Koste van verkope		(1)
			10

VASTE BATES

1	Historiese koste		(1)	
2	1. kosprys	2. Opgehoopt waardevermindering	(2)	
3.	1. + (plus)	2. - (minus)	3. - (minus)	(3)
4.	register		(1)	
			7	

VERVAARDIGING

1.1.	Onwaar	Fabriekskoonmakers se lone is <u>INDIREKTE</u> arbeidskoste. OF Fabriek <u>WERKERS</u> se lone is direkte arbeidskoste.	(2)
1.2	Waar		(1)
1.3	Waar		(1)
1.4	Onwaar	Fabrieksbokoste is DIREKTE KOSTE	(2)
1.5	Onwaar	Gelykbreekpunt is die <u>aantal items</u> geproduseer om kostes te dek.	(2)
			8

VERSOENINGS

1	1. kontrole(rekening)	2. Lys	(2)
2.	1. grootboekrekening	2. staat	(2)
3.	debiet		(1)
			5

VOORRAADWAARDASIE

AKTIWITEIT 1

1.1 Bereken die volgende op 28 Februarie 2019:

1.1.1 **Waarde van die eindvoorraad**

Bewerkings	Antwoord
$ \begin{array}{r} \text{4 191 500 vier punte (5 512 x 7) twee punte} \\ 195\,424\checkmark + 4\,034\,660\checkmark - 38\,584\checkmark\checkmark \\ \hline 49\checkmark + 788\checkmark - 7\checkmark \\ \text{830 drie punte} \\ \text{Agt punte} \\ 5\,050\checkmark \times 220\checkmark \end{array} $	<p style="text-align: center;">1 111 000 ☒</p> <p style="text-align: center; color: yellow;">een deel korrek</p>

10

1.1.2 **Brutowins vir die jaar**

Bewerkings	Antwoord
$ \begin{array}{l} \text{sien 1.1.1} \qquad \qquad \text{sien 1.1.1} \\ \text{KvV: } 4\,191\,500\checkmark - 1\,111\,000\checkmark = 3\,080\,500 \\ \text{(195 424 + 4 034 660 - 38 584) een punt} \\ \\ \text{Bruto wins: } 3\,450\,300\checkmark - 3\,080\,500\checkmark \end{array} $	<p style="text-align: center;">369 800 ☒</p> <p style="text-align: center; color: yellow;">een deel korrek</p>

5

1.2.1 **Bereken die waarde van voorraad op 28 Februarie 2019 deur die EIEU metode te gebruik.**

Bewerkings	Antwoord
$ \begin{array}{l} \text{200 - 7} \\ 193\checkmark \times 5\,512\checkmark = 1\,063\,816\checkmark \\ \text{220 - 193} \\ 27\checkmark \times 5\,145\checkmark = 138\,915\checkmark \\ \text{Neem alternatiewe bewerkings in ag} \end{array} $	<p style="text-align: center;">1 202 731 ☒</p> <p style="text-align: center; color: yellow;">een deel korrek</p>

7

1.2.2 **Verduidelik die effek op brutowins indien die EIEU-metode gebruik word.**

Enige geldige punt ✓✓

'n Groter sluitingsvoorraad sal lei tot 'n kleiner koste van verkope en dus 'n groter ('n verhoogde) bruto wins.

Die brutowins sal meer wees in vergelyking met wanneer die geweege-gemiddelde metode gebruik word.

2

1.2.3 As 'n interne ouditeur verduidelik die voordele om die EIEU-metode te gebruik aan die eienaar en die rekenmeester. Noem TWEE punte.

Enige TWEE geldige punte ✓✓ ✓✓ deelpunte vir kort/onvolledige stellings

Voorraad word teen onlangse pryse getoon, realisties.

'n Hoër brutowins word getoon.

Maklik om toe te pas.

Geen manupilasie van winste.

4

1.3 John Fortune voel dat hy nie sy teiken-winsopslag % in 2019 kon bereik nie

Doen 'n berekening uit om te bevestig of sy korrek is.

Bewerkings	Antwoord
<p>sien 1.1.2</p> $\frac{369\,800}{3\,080\,500} \times 100$ <p>sien 1.1.2</p>	<p>12% ✓ een deel korrek</p>
<p>OF: $3\,080\,500 \times 25\% = 770\,125$ (geteiken); Aktueel was 369 800 (1.1.2) Teiken is dis nie behaal met 400 325 nie</p>	

3

Verskaf TWEE voorstelle wat geïmplementeer kan word om winsgewendheid te verbeter.

Enige TWEE geldige voorstelle ✓✓ ✓✓

Gee minder handelskorting

Ondersteun plaaslike verskaffers

Hou toesig oor verkope om te verseker dat regte pryse toegepas word.

Oorweeg na-verkope dienste soos instandhouding, herstelwerk en installering.

4

35

LAMPE

2.3

Bereken die voorraadhoudingsperiode (in dae; gebruik eindvoorraad).			
Bewerkings		Antwoord	
OF			
$\frac{59\ 625}{930\ 375} \checkmark \times \frac{365}{1}$	$\frac{265}{3\ 675}$ een punt	$\times \frac{365}{1}$	een deel korrek een metodepunt
			23,4 dae ☒ OF 0,8 mnde
			OF 26,3 dae OF 0,9 mnde

3

2.4

Bereken die getal vermiste lampe.			
Bewerkings		Antwoord	
Beginsaldo	aankope	eindvoorraad	verkope
600	+ 3 800	- 265	- 3 675
☒	☒	☒	☒

5

Gee TWEE voorstelle oor hoe hy hierdie probleem kan oplos.	
☒ ☒ ☒ ☒	Verdeling van pligte/Delegeer aan verskillende werknemers
TWEE geldige en verskillende voorstelle Deelpunt vir gedeeltelike of onvolledige antwoorde	Dreig met sterk disiplinêre aksie (in toekoms)/verhaal koste van oortreder
	Verhoog toesig met gereelde tussenposes/onverwagse fisiese inspeksie van voorraad
	Verander na deurlopende voorraadstelsel om voorraad te boekstaaf
	CCTV as interne kontrole maatreël
	Dring aan op behoorlike dokumentasie vir alle voorraad verskaf

4

TELEVISIESTELLE

2.5

Bereken die waarde van die eindvoorraad van TV-stelle op 30 September 2019 deur die spesifieke identifikaasietegniek te gebruik.			
Bewerkings		Antwoord	
LYN:	$7\ 800\ 000 \checkmark - 2\ 580\ 000 \checkmark \checkmark = R5\ 220\ 000$ (4 800 000 + 3 000 000) (430 x 6 000) drie punte [(800 + 500) x 6 000]		
	OF 870 twee punte (1 300 - 430) x R6 000 een punt		een deel korrek
KYA:	$10\ 440\ 000 \checkmark - 3\ 888\ 000 \checkmark \checkmark = R6\ 552\ 000$ (6 840 000 + 3 600 000) (540 x 7 200) drie punte (1 450 x R7 200)		R11 772 000 ☒
	OF 910 twee punte (1 450 - 540) x R7 200 een punt		

7

2.6

Verduidelik DRIE verskillende kwellings wat George oor hierdie probleem sal hê.	
DRIE afsonderlike & geldige punte ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ deelpunte vir gedeeltelike of onvolledige antwoorde	Direkteure is besig met bedrog & korrupsie/omkoopgeld/konflik van belange
	Onetiese gedrag van HFB plaas die maatskappy in risiko
	Beeld van die maatskappy sal negatief geraak word/ sal die aandeleprys beïnvloed en ook verdere beleggings deur moontlike beleggers
	Hoë waarde is opgesluit in voorraad wat nie verkoop nie/ likiditeit
	Aandelehouers sal hulle aandele wil verkoop
	Dit sal die ouditverslag nadelig raak
	Onderneming sal reputasie verloor aangesien dit oneties is.

6

45

AKTIWITEIT 3

Identifiseer EEN probleem in verband met elke tak. Haal relevante bedrae aan om jou antwoord te ondersteun. Gee in elke geval advies aan Ben om die probleem op te los.

	PROBLEEM ✓✓ ✓✓	ADVIES ✓✓ ✓✓
MSB TAK	Slegs R120 000 gedeponeer i.p.v. R127 600 (R7 600 kontant word vermis). 60% van die totale verkope is op krediet.	Verdeling van pligte Gereelde kontrole van verkope en kontantdeponering. Verhoog kontantverkope/verminder kredietverkope.
APB TAK	8 eenhede is teruggestuur. Werk slegs 75% van die normale tyd/ Werk 96% van die oortyd	Stel verkoopsteikens. Bereken kommissie op netto verkope. Beperk oortyd.

8

VASTE BATES

AKTIWITEIT 1

1.1 **ALGEMEN GROOTBOEK VAN EASTEND WINKELS BATEVERKOPE**

2018 Apr	20	Toerusting ✓ (13 200 x 6)	✓✓ 79 200	2018 Apr	20	Opgehoopte waardevermindering op Toerusting ✓ ❶	✓✓ 15 840
						Bank ✓ (5 000 x 6)	✓✓ 30 000
						Verlies met verkoop/diefstal van bate ✓ (dt - kt)	☑ 33 360
			79 200			☑ beide totale	79 200

12

❶ Sien Vaste Bate-nota: 491 240 - 157 080✓ - 350 000✓;
Afgesluit met 'n 'saldo': -1 maks

1.2 **Toon die dubbelinskrywing wat in die algemene grootboek gemaak is vir die vervanging van die rekenaars op 30 April 2018. Dui ook die korrekte bedrag aan.**

Rekening gedebiteer	Rekening gekrediteer	Bedrag
Toerusting ✓	Krediteurekontrole ✓ (OF Office Smart)	48 000 ✓ (8 000 x 6)

3

1.3 Verduidelik hoe 'n vaste bateregister die interne ouditeur kan help om vaste bates te beheer.

Enige EEN verduideliking van 'n vaste bateregister mbt interne beheerproses: ✓✓

- Die fisiese bestaan van elke bate item kan bevestig word as fisiese telling/ opname vergelyk word met bateregister.
- Inskrywings in joernale/grootboek kan vergelyk word met bateregister om akkurate rekordhouding van bates te verseker.
- Historiese waarde van bates word in bateregister aangeteken wat die waardasie van elke item ondersteun/vergemaklik.

2

1.4 Verduidelik waarom 'n vaste bate-item se drawaarde as R1 getoon kan word in die Staat van Finansiële Posisie.

- Bate-item het die einde van sy leeftyd/nut bereik ✓ en waarde is ten volle afgeskryf.✓
- Dit word steeds gebruik en moet in bate-rekords verskyn.✓

3

1.5 Een van die kantoorwerkers, Gill, weet dat die versekeringspolis slegs diefstal dek indien daar bewyse van geforseerde toegang was. Sy het ook gesien dat Mike die sekuriteitshek van die kantoor gebreek het om die indruk te skep dat daar geforseerde toegang was. Gill is nie seker of Milly hiervan weet nie. Watter raad sal jy aan Gill gee? Verduidelik EEN punt.

Enige EEN punt van ETIESE advies:

3 punte: ✓✓✓

- Gill behoort Mike te oortuig om nie 'n eis in te dien wat op valse inligting gebaseer is nie.
- Gill behoort uit te vind of Milly bewus is van Mike se optrede en dan die eis met haar bespreek.
- Gill kan dit oorweeg om Sosure van Mike se bedrog in te lig ('n "fluitjieblaser" wees).

2 punte: ✓✓

As Milly bewus was van Mike se bedrog (die breek van die hek), kan sy haar bestuursposisie verloor.

GEEN punte:

Mike moet vir Milly of Gill afdank as hulle vir Sosure vertel van sy bedrog.

3

1.6 Mike will 'n deel van hul perseel verkoop teen kosprys om hul kontantvloeiprobleme op te los. Milly stem nie hieroor met hom saam nie. Gee een rede waarom jy Milly in hierdie verband sal ondersteun.

Enige EEN argument om Milly se standpunt te ondersteun: ✓✓

- Die verkoop van vaste eiendom kan dalk nie kontantvloeiprobleme oplos nie omdat bedryfsdoeltreffendheid verlore gaan, bv. laer produktiwiteit, minder produksie-/bedryfsruimte.
- Eiendom se waarde vermeerder gewoonlik en mag dalk vir meer as kosprys/drawaarde verkoop word hoe langer dit gehou word.
- Mike behoort die perseel te hou vir toekomstige uitbreiding.
- Hy kan eerder kort-/mediumtermyn lening maak of aansoek doen vir 'n bank-oortrekking.

2

25

AKTIWITEIT 2

2.1

Bereken die wins of verlies op verkope van die rekenaar op 31 Augustus 2018.

$$30\ 000 - (13\ 680 + 1\ 632) - 8\ 000 = 6\ 688$$

$30\ 000 - 13\ 680 \times 20\% \times 6/12 - 8\ 000 = 6\ 688$ *een metodepunt; een deel korrek*
 ✓ ✓ ✓ ✓ *een deel korrek*

OF

Bateverkope

Toerusting	30 000	Opgehoopte waardevermindering op toerusting (13 680 + 1 632)	15 312
		Bank	8 000
		Verlies met verkoop van bates	6 688
	30 000		30 000

6

2.2

Bereken die totale waardevermindering vir die jaar.

Nuwe Voertuig: $950\ 000 \times 20\% \times 3/12 = 47\ 500$ *132 999 vier punte een deel korrek*

Oue $570\ 000 \times 20\% = 114\ 000$ ✓ (net **85 499** ✓ kan afgeskryf word)

Toer.: $(660\ 000 - 30\ 000) \times 20\% = 126\ 000$ ✓
 Bateverkope (sien 2.1) $= 1\ 632$

Totaal: $(47\ 500 + 85\ 499 + 126\ 000 + 1\ 632) = 227\ 631$ *94 768 vier punte*

9

2.3

Stel EEN interne kontrolemaatreeël voor wat die interne ouditeur kan uitvoer om die tasbare bates se bedrag in die Staat van Finansiële Posisie te verifieer.

Enige EEN geldige punt ✓✓

- Kontroleer of die vastebateregister ooreenstem met die werklike fisiese inspeksie van vate bates.
- Kontroleer of alle kontroles voldoende is en werklik geïmplementeer is.
- Kontroleer die dokumentasie en finansiële rekords om te verseker dat alle aankope en verkope van vaste bates korrek geboekstaaf is.

2

17

AKTIWITEIT 3

3.1

Bereken die koste van nuwe afleweringvoertuie aangekoop soos in die Kontantvloeistaat getoon:

$10\ 152\ 700 + 425\ 000 + 389\ 500 - 7\ 915\ 400 - 2\ 250\ 000$ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	801 800 ☒ een deel korrek (met tekens)
---	--

6

AKTiwITEIT 4

4.1 Bereken :

(i) Waardevermindering vir die huidige jaar							
Bewerkings	Antwoord						
225 000 ✓ x 25% x 8/12 ✓	een deel korrek R37 500 ✓						
(ii) Drawaarde van voertuie verkoop							
Bewerkings	Antwoord						
✓ ☒ 225 000 – 37 500 sien (i) hierbo <small>100 000 + 75 000 + 37 500</small> OF: 400 000 – 212 500	Twee punte R187 500 Indien foutief sien bewerkings. Kan nie volpunte kry as ekstra bewerkings						
Wins/Verlies op verkoop van bate							
Bewerkings	Antwoord						
✓ ☒ 195 000 – 187 500 sien (ii) hierbo	Twee punte R7 500 Indien foutief sien bewerkings. Kan nie volpunte kry as ekstra bewerkings						
Vaste bates drawaarde op 28 Februarie 2019							
Bewerkings	Antwoord						
✓ ☒ sien (i) hierbo ☒ sien (ii) hierbo 10 190 000 – 37 500 – 187 500 <small>225 000 twee metodepunte</small> OF: 10 190 000 – (400 000 – 212 500 + 37 500) <small>een punt een metodepunt een metodepunt</small> Aanvaar ook grootboekrekening-formaat	een deel korrek R9 965 000 ✓						
<table border="1"> <tr> <td>10 190 000</td> <td>37 500</td> </tr> <tr> <td></td> <td>187 500</td> </tr> <tr> <td></td> <td>9 965 000</td> </tr> </table>	10 190 000	37 500		187 500		9 965 000	
10 190 000	37 500						
	187 500						
	9 965 000						

5

2

4

11

AKTIWITEIT 5**5.1 VASTE BATE-REGISTER**

Item <i>Afleweringsvoertuig</i>	Model <i>Ford V 800</i>	Registrasienuommer <i>BBC 200 GP</i>	
Gekoop van <i>Hatfield Auto</i>	Datum gekoop <i>1 April 2017</i>	Kosprys <i>R120 000</i>	
Waardeverminderingmetode <i>Verminderde saldo-metode</i>		Waardeverminderingkoers <i>20% p.j.</i>	
Datum verkoop: <i>1 September 2019</i>		Sold to: <i>Stolen</i>	
Verkoopprys: <i>R63 504</i>		Wins/Verlies met vervreemdig:	
Waardeverminderingrekord			
Datum	Huidige waardevermindering	Opgehoopte waardevermindering	Drawaarde
28 Feb. 2018	$120\,000 - 0 \times \frac{20}{100} \times \frac{11}{12}$ = 22 000	22 000	98 000
28 Feb. 2019	$120\,000 - 22\,000 \times \frac{20}{100} \times \frac{12}{12}$ = 19 600	41 600	78 400
1 Sept. 2019	$120\,000 - 41\,600 \times \frac{20}{100} \times \frac{6}{12}$ = 7 840	49 440	70 560
			16

5.2 Bereken die bedrag wat die versekeraars gaan uitbetaal.

$$70\,560 \times 0,9 = 63\,504$$

3**5.3 Noem twee sekuriteitsmaatreëls wat Universal Handelaars kan instel om diefstal te voorkom.**

- Installeer alarmstelsels en rathefboomslette
- Stel sekuriteitwagte aan om voertuie op te pas.
- Bou motorhuise waarin voertuie toegesluit kan word.

4

VERVAARDIGING (Koste-rekeningkunde)

AKTIWITEIT 1

1.1 LESSENAARFABRIEK

1.1.1 Fabrieksbokoste-nota		
Indirekte arbeid	R 296 500	
Waardevermindering van fabrieksaanleg	166 000	
Water en elektrisiteit (248 000 + 18 000) x 80% OF – 53 200 198 400 + 14 400	212 800 ✓ ☒ *	
Fabriekshuur (345 600 x 810/1080) or – 86 400	259 200 ✓ ☒ *	
Versekering (12 600 x 75/25) or x 3 OR 50 400 – 12 600	37 800 ✓ ☒ *	
Fabriek diverse uitgawes	107 700 ✓	
-1 (vreemde items) Advertensie	*een deel korrek	8
	1 080 000 ☒ *	

1.1.2 Bereken die totale koste van produksie van klaarprodukte .		
Bewerkings	Antwoord	
$3\ 060\ 000 + 1\ 440\ 000 + 1\ 080\ 000$ <small>✓✓ ✓✓ ☒ sien 1.1.1</small>	R5 580 000 ☒ een deel korrek	
OF: eenhede DMK/e DAK/e FBK/e <small> 620 drie punte drie punte</small> $9\ 000 \times (340 + 160 + 120)$ <small>een punt een punt een punt one metodepunt (sien 1.1.1 ÷ 9 000) + 500</small>		6

1.1.3 Sihle wil 'n bykomende 1 500 lesenaars vervaardig. Bereken die bykomende wins wat hy kan verwag .		
Bewerkings	Antwoord	
Ekstra eenhede x bydrae per eenheid $1\ 500 \times 170$ <small>750 een punt – 580 een punt [340+160+80] ✓✓✓ ✓✓✓</small>	Korrekte bewerking & een deel korrek ☒ R255 000	6

1.2 STOELFABRIEK

1.2.1 Verskaf 'n berekening om die gelykbreekpunt vir 2019 te bevestig .		
Bewerkings	Antwoord	
$1\ 216\ 000 + 320\ 000 - 390 - 305$ <small>16 000 x 96 of 1 536 000 twee punte ✓ ✓ ✓ ✓ 85 twee punte</small>		
OF: Verkope VK Vaste Koste $7\ 047\ 690 - 5\ 511\ 655 - 1\ 536\ 000 = 35 \text{ of } 0$ <small>een punt elk</small>		4

1.2.2 Lewer kommentaar op die gelykbreekpunt en die produksievlak wat bereik is. Haal syfers aan. Verskille getoon met syfers is twee punte

Kommentaar op: GBP ✓ Syfers ✓ Kommentaar op produksie ✓ Syfers ✓

Antwoorde vir vier punte :

- Produseer 16 000 eenhede; maar GBP 18 071 (sien 1.2.1) so maak verlies
- Produseer 2017 minder as GBP so sal verlies maak
- Produksie verhoog van 15 000 tot 16 000 eenhede (met 1 000) en GBP verhoog van 12 400 tot 18 071 eenhede (met 5 671)
- In 2018 het hulle 'n wins op 2 600 eenhede.

4

1.2.3 Sihle voel dat die houtgrondstof nie goed beheer is nie. Verskaf 'n berekening.

METER	Werklik uitgereik : 22 000m ✓ Begroot: 16 000 ✓ x 1,2 ✓ = 19 200m ✓ OF: Vermorsing = 2 800m vier punte Kies een lyn
OF: EENHEDE	Expected: 22 000 een punt /1,2 een punt =18 334 een punt Actual: 16 000 een punt OR 2 334 fewer chairs made four marks Kies een lyn
OF: TOTALE KOSTE	22 000 een punt x 120 16 000 een punt x 1,2 een punt x 120 een punt Verwagte: = R2 640 000 Werklik = R2 304 000 OF Ekstra koste= R336 000 vier punte Kies een lyn
OF: EENHK	Verwagte: 1,2 een punt x R120 een punt = R144 een punt Werklik= R165 een punt OF Ekstra eenh.koste = R21 per eenheid ekstra vier punte Kies een lyn
OF: % PROD	DMK vermeerder met 33% (R165 –R124; 41÷124) twee punte Eenhede geproduseer verhoog met 7% (1 000 ÷ 15 000) twee punte

4

Identifiseer TWEE moontlike oorsake van hierdie probleem. Verskaf 'n oplossing vir ELK.

	MOONTLIKE OORSAKE	OPLOSSING VIR ELK
✓ ✓ Twee geldige & verskillende oorsake met oplossings ✓ ✓	Vermorsing /ongeskoolde werkers	Lei werkers op; hou gereeld toesig/ Gebruik tegnologie (stensil/template)
	Skade (vuur/water)	Versterk stoorplek/ kontroleer aflewings
	Diefstal van hout	Interne kontrole/voorraadopname/toesig/ koop in kleiner hoeveelhede/kameras
	Swak kwaliteit hout	Ondersoek ander verskaffers/kontroleer aflewings

4

1.2.4 Gee TWEE redes vir die toename in direkte arbeidskoste. Verskaf 'n oplossing vir ELK.

	REDES ✓ ✓	OPLOSSING VIR ELK ✓ ✓
✓ ✓ Twee geldige & verskillende oorsake met oplossings ✓ ✓	Beurtkrag	Kragopwekker of solar
	Werker ontevrede/ Proteste	Kommunikeer met vakbonde
	Inflasie/loonverhoging/ Bonus	Verbeter produktiwiteit
	Oortyd	Beperk oortyd/meer werkers (vermy oortyd)
	Onbevoegde (stadige werkers)	Betaal per eenheid geproduseer / verbeter moniteringsprosedure/opleiding programme

4

40

AKTIWITEIT 2 VERVAARDIGING

2.1.1 Bereken: Direkte Materiaalkoste

72 500✓+1 618 300 ✓-17 000✓✓-52 700✓✓ = 1 621 100☑ een deel korrek

OF

Beginvoorraad	72 500
Aankope	1 618 300
Terugsendings	(17 000)
Slotvoorraad	(52 700)
Saldo aan die einde van die jaar	1 621 100

7

2.1.2 Fabrieksbokoste

Totaal voor aansuiweringe	536 025
Skoonmaakmateriaal (28 800 x 2/3)	✓*☑19 200
Huur betaal (126 500 + 11 500✓) x 3/6✓ or 50%	*☑69 000
Water en elektrisiteit (46 000 x 75%)	✓*☑34 500
Salaris fabrieksvoorman (15 200 x 12) + 15 200	✓*☑197 600
Lone (975 x 3 x 52) ✓✓ + (20%✓ x 152 100☑) 152 100 30 420	*☑182 520
*☑een deel korrek	☑1 038 845 een deel korrek

15

2.1.3 Produksiekostestaat vir die jaar geëindig 30 Junie 2019

Direkte Materiaal	sien 2.1.1	☑1 621 100
Direkte Arbeid		465 000
Primêre koste	bewerking	☑2 086 100
Fabrieksbokoste ✓	sien 2.1.2	☑1 038 845
Totale koste van produksie	bewerking	☑3 124 945
Goedere in bewerking aan die begin van die jaar		181 410
		3 306 355
Goedere in bewerking aan die einde	balanserende bedrag	☑ (133 605)
Totale koste van produksie van klaarprodukte		✓✓3 172 750

8

2.2.1 Verduidelik aan die eenaar waarom dit belangrik is om die gelykbreekpunt elke jaar te bereken. Gee TWEE redes.

Enige twee geldige redes ✓✓ ✓✓

- Om vlakke van produksie te beplan om winsgewend te wees.
- Bepaal die minimum aantal eenhede wat vervaardig moet word om kostes te dek.
- Om te bepaal of produksie moet verbeter om die nodige wins te maak.

4

2.2.2 Toon berekening om aan te toon dat die gelykbreekpunt van 1 912 eenhede op 28 Februarie 2019 korrek bereken is.

$$\frac{219\,880 \checkmark}{175 \checkmark - 60 \checkmark} = 1\,912 \text{ eenhede}$$

115 twee punte

3

2.2.3 Verduidelik waarom Zonke nie bekommerd hoef te wees oor die gelykbreekpunt vir 2019 nie. Haal bedrae aan om jou antwoord te ondersteun.

- Kommentaar ✓ bedrag ✓✓ (Verwys na 2.2.2)**
- Die eenhede geproduseer en verkoop is meer as die gelykbreekpunt met 2 088 eenhede (4 000 – 1 912) en beteken dat hy 'n wins maak.
 - Die getal geproduseer vermeerder met 1 000 eenhede (van 3 000 tot 4 000). Die besigheid maak 'n wins.
 - Daar is 'n toename van (2 088 – 1 250) 838 eenhede meer as die GBP wanneer dit met die vorige jaar vergelyk word

3

40

AKTIWITEIT 3 VERVAARDIGING

3.1 PRODUKSIEKOSTESTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 28 FEBRUARIE 2019

Direkte materiaalkoste (3100 000 + 204 000)	3 304 000 ✓✓
Direkte arbeidskoste Primêre koste – DMK	1 296 000 ✓
Primêre koste	4 600 000 ✓
Fabrieksbokoste (974 400 ✓ + 46 200 ✓✓) (84 000–37 800) Bewerking; een deel korrek	1 020 600 ✓
Bewerking; Primêr + FBK	5 620 600 ✓
Goedere-in-bewerking (begin)	500 800 ✓
	6 121 400
Goedere-in-bewerking (einde) bewerking; TKP – subtotaal hierbo Kontroleer aftrekking / ignoreer hakies / moenie 500 800 of 0 aanvaar nie	(775 400) ✓
Totale koste van produksie 10 800 X 495	5 346 000 ✓✓

13

3.2

VERKORTE INKOMSTESTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 28 FEBRUARIE 2019	
Verkope	8 160 000
Koste van verkope (672 000 ✓ + 5 346 000 ☑ - 18 000 ✓) Sien TKP 3.1	(6 000 000) ☑
Bruto wins Ignoreer hakies	2 160 000 ☑
Administrasiekoste (296 800 + 1 000) Verkope - KvV	(297 800) ✓ ☑
Verkoops- en verspreidingkoste ✓ (844 000 - 1000 ✓ - 46 200 ☑) een deel korrek / ignoreer hakies	(796 800) ☑
Netto wins (84 000 - 37 800) Een deel korrek / ignoreer hakies	1 065 400 ☑
	1 065 400 ☑

12

25

VERSOENINGS (REKONSILIASIES)

AKTIWITEIT 1 DEBITEURE-VERSOENING

1.1 Dui die saldo van die Debiteurekontrolerekening op 31 Mei 2019 aan.

R24 500 ✓✓

2

1.2 Watter debiteur in die ouderdomsanalise mag korting ontvang? Motiveer jou antwoord met een rede.

Debiteur:
V. Veejay ✓

Rede: ✓✓ (Enige EEN toepaslike rede)

- Hy is die enigste debiteur wie se skuld nie ouer as 30 dae is nie.
- Sy skuld is minder as 30 dae oud.
- Hy koop op krediet/binne die toegelate 30 dae/een maand.
- Hy het nie uitstaande skulde wat ouer is as 30 dae nie.

GEEN punte vir: Hy skuld minder as die kredietlimiet.

3

1.3 Verduidelik die term 'Kredietlimiet' wat in die ouderdomsanalise getoon word.

Enige EEN antwoord, bv.: ✓✓

- Dit is die maksimum bedrag vir krediet wat aan 'n debiteur toegestaan kan word deur die kredietverskaffer/onderneming.
- Die debiteur mag nie meer as hierdie bedrag skuld nie
- Die debiteur mag nie 'n rekening hê wat te eniger tyd meer is as hierdie bedrag nie.

2

1.4 **S. Solly en P. Peter hou nie by die debiteure se kredietterme nie. Maak 'n voorstel vir een interne beheermaatreël om dit aan te spreek.**

Enige EEN moontlike interne beheermaatreël (aksie): ✓✓

- Herinner klante vroegtydig (per SMS/epos/state).
- Stuur 'n navraag om vas te stel waarom hulle rekeninge nog nie betaal is nie.
- Hef rente op bedrae ouer as 60 dae.
- Sluit die rekening tydelik totdat die uitstaande bedrae betaal is.
- Dreig om skuld aan skuldinvorderaars te oorhandig.
- Dreig om klant op die swartlys te plaas.
- Gaan boeke/rekeninge na om seker te maak dat foute nie deur die onder-neming gemaak is nie.

2

1.5 **Bereken die bedrag vir Voorsiening vir Oninbare skulde op 31 Mei 2019.**

5% ✓ x 24 500 ✓ = R1 225 ✓ **bewerking; een deel korrek**
 (sien 1.1) **(afgtrek van R1 400= maks 1 vir R 1225)**

3

1.6 **Krediteurelys op 31 Mei 2019**

Mjila Groothandelaars (5 450 - 850 ✓ - 3 000 ✓ - 90) ✓	Neem tekens in ag bewerking; een deel korrek ✓ 1 510
Stan Winkels (2 800 + 1 260 ✓ - 280 ✓ - 280 ✓)	Neem tekens in ag bewerking; een deel korrek ✓ 3 500
bewerking / inspeksie	✓ 5 010

9

1.7 **Wat is jou mening oor die kredietterme wat Nissen Handelaars aan hul debiteure gee met betrekking tot die terme wat hulle toegelaat word deur hul krediteure? Maak een aanbeveling in hierdie verband.**

Opinie: Enige EEN moontlike opinie ✓✓

- Debiteure word 60 dae gegee om te betaal terwyl krediteure binne 30 dae betaal word.
- Dit mag lei tot kontantvloei probleme, omdat betalings aan krediteure gemaak word voordat kontant van klante/debiteure ontvang is

Aanbeveling: Enige EEN moontlike aanbeveling ✓✓

- Verkort debiteure se invorderingsperiode van 60 na 30 dae deur aansporings, bv kortings op vroeë betalings ontvang .
- Onderhandel met krediteure om betalingsperiode te verleng van 30 na 60 dae.

4

25

AKTIWITEIT 2 KREDITEURE-VERSOENING

2.1 Gee TWEE redes waarom dit belangrik vir 'n onderneming is om elke maand die Krediteureversoeningstaat voor te berei.

- Enige twee relevante redes ✓✓ ✓✓
- Dit help om bedrog, foute en weglatings vas te stel.
 - Dit help om die verskille tussen die saldo op die staat en die saldo in die besigheid se boeke te identifiseer.
 - Dit is 'n interne kontrolemaatreël.

4

2.2 Bereken die korrekte Krediteurekontrolerekeningsaldo, nadat die betrokke foute en weglatings in ag geneem is.

$$87\ 690 + 5\ 020 + 12\ 800 - 1\ 280 - 1\ 280 + 1\ 720 = 104\ 670$$

✓ ✓ ✓ ✓ ✓ een deel korrek

6

2.3 Bereken die korrekte saldo's vir krediteure Zebo Verskaffers en Leo Groothandelaars, deur die foute en weglatings in ag te neem.

Krediteur	Bewerkings	Saldo
Zebo Verskaffers	16 580 + 12 800✓ + 1 720✓ + 200✓✓	31 300* ☒
Leo Groothandelaars	3 150 een punt 3 150 een punt 29 520 - 6 300✓✓ - 4 900✓	18 320* ☒
☒ - bewerkingeration een deel korrek		49 620* ☒

10

20

AKTIWITEIT 3 KREDITEUREVERSOENING

	Krediteurgrootboek	Krediteure-rekonsiliasiestaat
Saldo	28 370	25 300
A		+ 13 320 ✓✓ (14 800 – 1 480)
B	+ 2 700 ✓✓ 1 350 + 1 350	
C	+ 350 ✓	
D		- 7 200 ✓
E	-2 700✓	-2 700✓
Bewerking – beide totale	28 720 ☒	28 720

9

-1 vir vreemde items, slegs indien punte vir daardie lyn verdien is. Maksimum -2

AKTIWITEIT 4 BANKVERSOENING

4.1.1 Noem DRIE voordele van EFO's.

✓ ✓ ✓ DRIE verskillende en geldige voordele	Minder bedrag
	Gerieflik en maklik om te gebruik
	Dit kan van die onderneming of huis gedoen word; nie beperk tot kantoorure/ bespaar tyd
	Betalings/ontvangste is dadelik/rekening is dadelik opgedateer/ geen lang toue om te hanteer nie
	Goedkoper bankkoste

3

4.1.2 Janet, die boekhouer, het die taak gekry om alle EFO's te verwerk en te beheer.

Verduidelik TWEE redes waarom die interne ouditeur hieroor bekommerd was. Deelpunte vir onduidelike antwoord	
✓✓ ✓✓ TWEE verskillende en geldige redes	Te veel verwante werk verwante funksies/geen verdeling van pligte (geen kontrole en beheer)/ Moontlike bedrag
	Sy kan nalatig in haar werk wees
	Gebrek aan toesighouding kan misbruik lei/ betalings nie betyds gemaak
As Janet afwesig is, is daar geen kontinuïteit nie.	

4

4.2

Toon verandering in die totale van die Kontantjoernale vir Junie 2019		
KONTANTONTVANGSTE-JOERNAAL		KONTANTBETALINGS-JOERNAAL
27 470	Voorlopige totale	32 400
-1 as 1 125 hier getoon word en slegs een keer in KBJ	Vir een punt; of R 1125 in KOJ & R1 125 X 2 in KBJ	1 125 ✓
(7 950 – 5950) 2 000 ✓✓	Twee punte of 0 7 950 KOJ een punt 5 250 in KBJ een punteen punt	
		175 ✓
2 800 ✓		
130 ✓		
32 400	TOTALE ☒ Bewerking: beide totale korrek opgetel	33 700

11

-1 Vreemde of ekstra items maks -1 bv. 9 500

4.3

Bereken: Bankrekeningsaldo	
Bewerkings	Antwoord
$9\ 200 + 32\ 400 - 33\ 700$ ✓ ☒ ☒ sien 4.2 sien 4.2	een deel korrek 7 900 ☒

4

4.4

BANKVERSOENINGSTAAT OP 30 JUNIE 2019		
	DEBIET	KREDIET
Kt Saldo per bankstaat	Balansseer syfer Kan Dt of Kt	5 480 ☒
Kt Uitstaande deposito's		9 675 ✓
Kt Foutiewe inskrywing		1 125 ✓
Dt Uitstaande EFO's		
614	3800 ✓✓	
617	4 580 ✓✓	
Dt Saldo volgens bankrekening	sien 4.3 7 900 ☒	Aanvaar nie 9 200
	16 280	16 280

8

30